

Вих. №8791-21/07
від 21.07.2022

**Голові Комітету
Верховної Ради України з питань
економічного розвитку
Дмитру НАТАЛУСІ**

*Пропозиції з доопрацювання проекту Закону
щодо застосування процедур банкрутства у
період дії воєнного стану (реєстр. № 7442 від
07.06.2022)*

**Народним депутатам України –
членам Комітету ВРУ
з питань економічного розвитку**

Шановний Дмитре Андрійовичу!

Користуючись нагодою, засвідчуємо Вам свою повагу та бажаємо успіхів у Вашій професійній діяльності.

У Комітеті Верховної Ради України з питань економічного розвитку опрацьовується проект Закону «Про внесення змін до Кодексу України з процедур банкрутства щодо застосування процедур банкрутства у період дії воєнного стану», реєстр. № 7442 від 07.06.2022 (далі – законопроект).

Незалежна асоціація банків України (далі – НАБУ), за підсумком розгляду даного законопроекту, надає пропозиції банківського співтовариства щодо удосконалення пропонованого законодавчого регулювання.

Зауважуємо на принципових для банків-кредиторів питаннях, які потребують врахування при опрацюванні законопроекту для ухвалення збалансованого рішення.

Насамперед, банківське співтовариство звертає увагу на те, що за своєю назвою («Про внесення змін до Кодексу України з процедур банкрутства щодо застосування процедур банкрутства у період дії воєнного стану») і відповідно до пояснювальної записки до законопроекту, він розроблений з метою спрощення доступу суб'єктів господарювання, які стали неплатоспроможними через повномасштабну збройну агресію Російської Федерації до судових процедур банкрутств і підвищення ефективності їх застосування в умовах воєнного стану та протягом 6-ти місяців з дня його припинення, та задля цього уточнення низки процесуальних питань і усунення технічних неузгодженостей та недоліків деяких положень Кодексу між собою. Отже, законопроект має носити характер тимчасового, «військового», для вирішення певних проблемних питань на військовий період. Проте, аналіз змісту законопроекту вказує на те, що тимчасові норми, зокрема, доповнення і зміни до Прикінцевих і перехідних положень Кодексу України з питань банкрутства (далі - «КУзПБ»), складають незначну частину законопроекту, лівова частка змін – це пропоновані до впровадження на постійній основі зміни до самого «тіла» КУзПБ. Такий підхід щодо точкової зміни системних норм кодифікованого нормативного акту в період військового стану на постійну перспективу не є виправданим.

Так, банківська спільнота категорично проти запропонованих у законопроекті змін до ч. 2 і ч. 5 статті 30 «Винагорода та відшкодування витрат арбітражного керуючого» КУзПБ. Створення кредиторами фонду для сплати основної винагороди арбітражного керуючого у разі, якщо процедура триває після закінчення авансованих заявником коштів, є правом, а не обов'язком кредиторів, отже, таке джерело грошової винагороди не може ставитися в один ряд з обов'язковими джерелами фінансування, яким воно по суті не є.

Так само, не підтримується пропонована у законопроекті правка до ч. 5 ст. 30 КУзПБ, оскільки виплаті винагороди арбітражному керуючому повинно передувати виконання ним своїх повноважень (надання послуг) і схвалення звіту арбітражного керуючого кредиторами.

Отже, кредитори авансують не виплату, а винагороду за послуги, які арбітражний керуючий має в майбутньому надати.

Вважаємо, що питання внесення системних змін до КУЗПБ в частині винагороди арбітражного керуючого не є першочерговим питанням в умовах воєнного стану і будь-які ініціативи з цього приводу потребують ґрунтовного опрацювання за участю усіх зацікавлених сторін для вироблення узгодженого рішення. Поспішне ухвалення вищевказаних змін посилює ризики зловживань і узаконення практики необґрунтованого покладання всіх витрат по процедурі на кредиторів незалежно від тривалості процедури, ефективності дій арбітражного керуючого та наявності вини засновників підприємства банкрута у його неплатоспроможності, що час від часу виникають на практиці.

Зауважуємо, що пропозиції НАБУ щодо врегулювання питання оплати винагороди арбітражного керуючого раніше надавались на розгляд Міністерства юстиції України та Верховної Ради України (зокрема, робочій групі з напрацювання змін щодо удосконалення законодавства у сфері банкрутства, яку очолює народний депутат України Мовчан О.В.). *Вказані пропозиції також додаються до цього листа.*

Також не підтримується норма законопроекту, за якою якщо проведення бойових дій призвело до неплатоспроможності боржника, справу про банкрутство може бути відкрито за заявою боржника, без здійснення авансування винагороди арбітражному керуючому на депозитний рахунок суду. Вказана новація фактично веде до покладання цих витрат в перспективі на кредиторів банкрута, що є необґрунтованим.

Також, неприйнятними є пропоновані законопроектом зміни щодо розгляду справ про банкрутство (неплатоспроможність) в порядку письмового провадження, тобто розгляд судом справи в суді першої, апеляційної чи касаційної інстанції без повідомлення та (або) виклику учасників справи та проведення судового засідання за наявними у справі матеріалами. Процедура банкрутства є комплексною, містить багато питань, по кожному з яких суд послідовно, по ходу всієї процедури (розпорядження майном, визнання банкрутом, ліквідаційна стадія, продаж майна боржника) приймає низку окремих судових рішень, вирішує численні процесуальні питання і питання по суті справи. Розгляд справи в порядку письмового провадження (без виклику сторін) передбачає наявність одного питання, позовної вимоги і фіксованого предмету дослідження та доказування по справі з тим, щоб забезпечити можливості сторін обмінятися доказами, позиціями, надати все це суду і суд з фіксацією на певний момент часу, коли подальше надання доказів і розгляд додаткових процесуальних питань припиняється, а суд ухвалює рішення на підставі наявних у справі доказів і матеріалів. У справах про банкрутство забезпечити дотримання і реалізацію процесуальних прав сторін при здійсненні розгляду справи в порядку письмового провадження просто неможливо.

Постатейні пропозиції до законопроекту із обґрунтуванням додаються.

Просимо законодавця врахувати позицію та пропозиції банківського співтовариства при опрацюванні законопроекту до другого читання, які, у разі потреби, готові додатково прокоментувати і аргументувати.

Сподіваємося на подальшу плідну співпрацю.

Додатки:

- 1) *Постатейні пропозиції до законопроекту (на 22 арк.);*
- 2) *Додаткові пропозиції НАБУ щодо удосконалення норм КУЗПБ (на 38 арк.).*

З повагою

Голова Ради НАБУ

Олена Коробкова